

PIEŅEMTIE TEKSTI

P8_TA(2016)0049

Salu stāvoklis

Eiropas Parlamenta 2016. gada 4. februāra rezolūcija par salu īpašo stāvokli (2015/3014(RSP))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 174. un 175. pantu,
 - ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regulu (ES) Nr. 1301/2013 par Eiropas Reģionālās attīstības fondu un īpašiem noteikumiem attiecībā uz mērķi „Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai” un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1080/2006,
 - ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regulu (ES) Nr. 1303/2013, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006,
 - ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regulu (ES) Nr. 1305/2013 par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1698/2005,
 - ņemot vērā Komisijas sesto ziņojumu par ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju COM(2014)0473),
 - ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lieto komitejas atzinumu „Salām raksturīgās problēmas” (1229/2011),
 - ņemot vērā jautājumu Komisijai par salu izolētību (O-000013/2016 – B8-0106/2016),
 - ņemot vērā Reglamenta 128. panta 5. punktu un 123. panta 2. punktu,
- A. tā kā salām, kas klasificētas kā *NUTS-2* un *NUTS-3* reģioni, ir kopīgas un pastāvīgas raksturīgas iezīmes, kuras *tūs* skaidri nošķir no kontinentālām teritorijām;

- B. tā kā LESD 174. pantā atzīti salām raksturīgie pastāvīgie dabiskie un ģeogrāfiskie traucēkļi;
 - C. tā kā reģionu ekonomisko, sociālo un vides atšķirību mazināšana un policentriska harmoniska attīstība ir galvenie kohēzijas politikas mērķi, kas cieši saistīti ar stratēģijas „Eiropa 2020” mērķu sasniegšanu;
 - D. tā kā ekonomikas krīze daudzās dalībvalstīs ir smagi skārusi nacionālos un reģionālos budžetus, daudzās nozarēs ierobežojot finansējuma pieejamību un izraisot publisko ieguldījumu kritumu 20 % apmērā; tā kā krīzes sekas ir būtiski ietekmējušas daudzu nelabvēlīgākā pozīcijā esošu reģionu, tostarp salu, potenciālo attīstību, kā norādīts arī sestajā ziņojumā par ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju; tā kā ekonomikas krīze ir pavērsusi pretējā virzienā ES IKP un bezdarba līmeņa konverģences tendenci, tādējādi palielinot nabadzību un sociālo atstumtību un liedzot sasniegt Savienības ilgtermiņa mērķi panākt ekonomisko un sociālo kohēziju;
 - E. tā kā ES salas ir arī perifēri reģioni, kas dažos gadījumos atrodas uz ES ārējām robežām un ir īpaši neaizsargāti pret izaicinājumiem, ar kuriem Eiropa šobrīd saskaras, piemēram, globalizāciju, demogrāfiskajām tendencēm, klimata pārmaiņām, energoapgādi un — it sevišķi dienvidos — ar aizvien lielākām migrācijas plūsmām;
 - F. tā kā Eiropas salas palielina Savienības daudzveidību gan vides aspektā (īpašas dzīvotnes un endēmiskas sugas), gan kultūras aspektā (arhitektūras mantojums, objekti, ainavas, lauksaimnieciskās un nelauksaimnieciskās īpatnības un ģeogrāfiskās identitātes);
 - G. tā kā Eiropas salas var palīdzēt nostiprināt ilgtspējīgu attīstību Savienībā, jo tām ir liels potenciāls ražot enerģiju no atjaunojamiem energoresursiem, ņemot vērā to īpašās iespējas izmantot vēja plūsmas, okeāna viļņošanos un saules gaismu;
 - H. tā kā reģionu pieejamība un savienojumi pašās salās ir svarīgi faktori salu reģionu pievilcības palielināšanā attiecībā uz kvalificētu darbaspēku un uzņēmumiem; tā kā atbilstoši teritoriālās nepārtrauktības principam ir nepieciešams piesaistīt ieguldījumus, radīt jaunas darbvietas un mazināt jūras un gaisa transporta izmaksas cilvēkiem un precēm, tajā pašā laikā veicot pasākumus jūras un gaisa transporta radīto emisiju un piesārņojuma samazināšanai;
 - I. tā kā lauksaimniecība, lopkopība un zivsaimniecība ir svarīgi elementi salu vietējā ekonomikā, kas ir piegādes avots ievērojamai agrorūpniecības nozares daļai, un tā kā šīs nozares nelabvēlīgi ietekmē nepietiekama piekļuve, it sevišķi attiecībā uz MVU, zems produktu diferenciācijas līmenis un klimata apstākļi;
 - J. tā kā intensīvs tūrisms lielākajai daļai salu veido nozīmīgu daļu to vietējā ekonomikā, bet parasti tam ir tendence koncentrēties uz konkrētiem gada periodiem un nebūt pienācīgi plānotam ārpus tūrisma sezonas, un tas var apdraudēt salu reģionu ilgtspējīgu attīstību vides aspektā,
1. mudina Komisiju, atsaucoties uz LESD 174. pantu, skaidri definēt pastāvīgo ģeogrāfisko, dabisko un demogrāfisko traucēkļu veidus, kas var negatīvi ietekmēt salu reģionus;
 2. jautā Komisijai, kā tā plāno īstenot LESD 174. panta tekstu attiecībā uz salu reģionu

pastāvīgajiem traucēkļiem, kas kavē to dabisko attīstību un liedz tiem panākt ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju;

3. atzīst to, cik svarīgi ir sniegt atbalstu salu reģionu ievērojamās iedzīvotāju skaita samazināšanas tendences risināšanai; atgādina, ka salām dažus traucēkļus ir grūtāk pārvarēt nekā salu valstīm, proporcionāli to mazajam lielumam un to attālumam no Eiropas kontinentālās piekrastes;
4. pieprasa, lai Komisija sāk padziļinātu pētījumu/analīzi par papildu izmaksām, kas salām rodas tikai tāpēc, ka tās ir salas, attiecībā uz transporta sistēmu cilvēkiem un precēm, energoapgādi un piekļuvi tirgiem, it sevišķi MVU;
5. uzskata, ka salām būtu vajadzīga pienācīga definīcija / kategorizācija, kurā ņem vērā ne vien to atšķirības un īpatnības, bet arī to specifisko stāvokli; aicina Komisiju uz LESD 174. panta pamata, kur atzīts salu īpašais stāvoklis, izveidot homogēnu grupu, ko veidotu visas salu teritorijas; turklāt aicina Komisiju līdztekus IKP ņemt vērā arī citus statistikas rādītājus, kuri var atspoguļot ekonomisko un sociālo neaizsargātību, ko rada pastāvīgi dabiski traucēkļi;
6. atgādina, ka saskaņā ar Padomes Direktīvu 2006/112/EK atsevišķām Eiropas salām tika piešķirts īpašs nodokļu režīms, ar ko līdzsvarot to pastāvīgos dabiskos un demogrāfiskos traucēkļus; uzsver, cik svarīga nozīme šim īpašajam nodokļu režīmam ir vietējām kopienām un ekonomikai, un aicina to turpināt, jo īpaši tajās dalībvalstīs, kuras īsteno ekonomikas korekciju programmas;
7. īpaši atgādina par vajadzību panākt labākus savienojumus, izmantojot jūras ceļus, uzlabotu piekļuvi ostām un labākus gaisa transporta pakalpojumus; uzskata, ka īpaša uzmanība būtu jāpievērš transporta mezgliem, intermodāliem pārvadājumiem un ilgtspējīgai mobilitātei; uzsver arī, ka ir jāatbalsta līdzsvarota salu reģionu teritoriālā attīstība, veicinot inovāciju un konkurētspēju šajos reģionos, kas atrodas tālu no lielajiem administratīvajiem un ekonomiskajiem centriem un kam nav vieglas piekļuves transportam, un nostiprinot vietējo ražošanu vietējiem tirgiem;
8. uzsver, ka ļoti svarīgs līdzeklis, ar ko līdzsvarot salu reģionu savienojumu trūkumu, ir digitālās spējas; uzsver, ka ir vajadzīgi ieguldījumi infrastruktūrā, lai nodrošinātu platjoslas savienojumus salās un salu pilnīgu iesaisti digitālajā vienotajā tirgū;
9. atgādina, ka daudzas Vidusjūras salas ir piedzīvojušas ļoti lielu migrantu pieplūdumu un tām nākas tikt galā ar šo situāciju; uzsver, ka ir vajadzīga holistiska ES pieeja, kam būtu jāietver ES atbalsts un kopīgi visu dalībvalstu centieni;
10. uzsver, cik svarīgi ir nodrošināt izglītību visos līmeņos, ja nepieciešams — arī vairāk izmantojot tālmācības sistēmas; atgādina, ka salām jāsakaras arī ar nopietnu klimata pārmaiņu ietekmi un īpaši smagām sekām, tostarp aizvien vairāk dabas radītu apdraudējumu;
11. uzsver, ka, lai gan salas saskaras ar ierobežojumiem, tām piemīt teritoriāls potenciāls, kas būtu jāizmanto kā attīstības, izaugsmes un darbvietu radīšanas izdevība; uzsver, ka zemiem nodokļiem un birokrātisko šķēršļu samazināšanas politikai ir izšķiroši svarīga nozīme kā izšķirošajam stimulam ieguldījumu piesaistīšanā; šajā sakarā norāda uz tāda ilgtspējīga tūrisma attīstību līdztekus sezonālajam tūrismam, kura centrā ir kultūras

mantojuma popularizēšana un īpašas amatnieciskas saimnieciskās darbības; uzsver arī milzīgo okeāna, vēja un saules enerģijas potenciālu un salu potenciālu kļūt par svarīgiem alternatīvās enerģijas avotiem, panākt maksimālu enerģētisko autonomiju un, galvenais, nodrošināt lētāku energoapgādi saviem iedzīvotājiem;

12. šajā sakarā uzsver, cik svarīgi ir izmantot visas iespējamās sinerģijas starp Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem un citiem Savienības instrumentiem, lai atsvērtu salām raksturīgos traucēkļus un uzlabotu to ekonomisko izaugsmi, darbvietu radīšanu un ilgtspējīgas attīstības stāvokli;
13. aicina Komisiju izveidot ES salu stratēģisko satvaru, lai savienotu instrumentus, kam var būt liela teritoriālā ietekme;
14. aicina dalībvalstis un reģionālās un vietējās iestādes uzņemties būtisku lomu salu stratēģijas izstrādē, par pamatu izmantojot vertikālu pieeju, kas ietvertu visus pārvaldes līmeņus, un saskaņā ar subsidiaritātes principu, lai nodrošinātu ES salu ilgtspējīgu attīstību;
15. ierosina Komisijai izveidot salu biroju, kas būtu saistīts ar Komisijas Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ĢD (REGIO ĢD) un ko veidotu neliela amatpersonu grupa, lai koordinētu un analizētu ar salu reģioniem saistītus jautājumus;
16. aicina Komisiju iesniegt paziņojumu, kas ietvertu ES salu programmu, un pēc tam — balto grāmatu salu attīstības pārraudzībai, pamatojoties uz paraugpraksi un iesaistot vietējās, reģionālās un nacionālās iestādes un citus attiecīgus dalībniekus, tostarp ekonomiskos un sociālos partnerus un pilsoniskās sabiedrības pārstāvjus;
17. aicina Komisiju ierosināt Eiropas Salu un kalnu gadu;
18. aicina Komisiju paturēt prātā salu īpašo stāvokli, gatavojot nākamās daudzgadu finanšu shēmas priekšlikumu;
19. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei, Komisijai, Reģionu komitejai, kā arī dalībvalstīm.